

Bohoslužby v Javorníku 4.prosince 2022

Mt 3,1-12

Milé sestry, milí bratři, co myslíte, jací byli Izraelité v době, kdy se na scéně objevil Jan Křtitel? Co prožívali, co jim běželo hlavou, když přemýšleli o světě, o své zemi? Mnozí byli nejspíš pohlceni každodenními starostmi. Tak jako dnes my. Každý den přeci bylo třeba nějak zajistit samotné živobytí, postarat se o rodinu, o děti, zvířata, případně další záležitosti. Sem tam se objevila vzpomínka na dávnou minulost, sem tam povzdech nad vlivem Římanů či vůbec antické kultury. Ale asi ne moc často. Možná tak často, jako vzpomínáme dnes my na slavné doby Karla IV. či doby reformátorů. Tedy při nějaké příležitosti nebo mimořádnosti, rozhodně ne každý den. Život tedy plynul spíše v nějakých zajetých kolejích, v koloběhu všedních starostí a svátků, kdy se četlo z Písma a mysl se obracela k Hospodinu. A sem tam se nad nějakým tím textem možná někdo zamyslel, že se vlastně pohybují v době, která je vymezena Božím zaslíbením na jedné straně a čekáním, až se naplní, na straně druhé.

Naplněné zaslíbení. Jak se pozná? Jak člověk zpozoruje, že přišel onen čas, na který celé generace čekaly? Jak se dotkne života každého z nich, jak zasáhne do fungování běžných dní? Vždyť texty Písma jsou plné nadšení z toho, že Bůh ještě něco velkého vykoná, ale co přesně to bude? To se ztrácí v mlze. Nic konkrétního se nepíše. Něco podobného prožíváme i my. Máme Ježíšovo zaslíbení, že opět přijde. A bude to s plnou parádou, snad dokonce na oblaku, nebo něčem takovém. Ale kdy? Za jakých okolností? A co všechno to pro nás přinese? Žijeme v podobném napětí jako Boží lid, tedy s vědomím, že něco velkého se již odehrálo, ale ještě nás čeká cosi většího, mohutné finále.

Do poklidného střídání všednodennosti a svátečnosti vstoupil najednou Jan Křtitel. Jistě, nebyl zase taková výjimka. Čas od času se objevil někdo, kdo volal slova soudu, nějakým způsobem se snažil burcovat lid. Ale nyní ta slova padají na úrodnou půdu. Stojí za nimi vědomí čehosi velkého, mocného. Není to jen nenápadný fanatik obdivovaný skupinkou věrných. Vychází za ním i elity, aby ho slyšely, aby se přesvědčily, že zde opravdu jedná sám Hospodin.

V čem je tedy Jan jiný než proroci, v čem je poznat, že za ním stojí veliká moc? Možná je to věc, která se těžko popisuje, dokud ji člověk sám nepozná. Můžete někomu stokrát popisovat, jak vypadá láska, jaké to je, když se nejen zamiluje, ale když pozná, že je v tom něco hlubšího.

Dokud to sám neprožije, nebude vám moc rozumět. Udělá si různé představy, to ano, ale nebude přesně vědět, oč se jedná, jaké to je. Až zkušenost dodává různým představám na konkrétnosti. Proto se také těžko vyjadřuje, v čem byl ten Jan tak jiný. Neříkal nic, co by nebylo už dříve řečeno, co by nevycházelo z Písma. Přesto se v synagogách při čtení proroků nic moc v lidech nepohlo. Když ale promluvil Jan u Jordánu, začaly se dít velice silné věci. Lidé přicházejí, vyznávají své hříchy, nechávají se od Jana ponořit do vod Jordánu. Něco v nich je nutí na slovo reagovat jinak než jen uznalým pokýváním, než jen souhlasným zvoláním amen na konci čtení.

Vyznání hříchů je něco, nač jsme si celkem zvykli. Katolíci chodí občas ke zpovědi, my se občas zpovídáme při bohoslužbách nebo modlitbě. Víme, že nejsme dokonalí. Přesto není vyznání hříchů žádná jednoduchá formalita. A už jednoduché není se rozhodnout, že dál to všechno bude vypadat zcela jinak. Není to jen vlastní vůle, která nás tlačí na kolena, abychom se Bohu otevřeli, abychom se rozhodli vzdát sami sebe. Je to síla Ducha, který začíná pomalu dobývat prostor lidského srdce, začíná připomínat různé nedokonalosti z jeho života. Je to síla Ducha, která nám před oči staví náš život, nechává hop přehrávat a klade otázku, zda jsme skutečně spokojeni se vším, co jsme vykonali, řekli, jak jsme se v různých chvílích chovali. Je to Duch, který v nás odmyká tajuplné dveře a umožňuje, abychom se stali přímo součástí příběhů, které čteme.

Mnohokrát jsme jistě četli a slyšeli, jak se zástup Izraele vydal na cestu do zaslíbené země. Mnohokrát jsme četli o pokoji, který zvěstuje prorok Izaiáš. Jak často jsme se ale u těchto textů dokázali ponořit tak hluboko, abychom příběh či obraz viděli jako něco živého, něco, co se odehrává tady a teď? Možná je to tím, že se upínáme k tomu, co je kolem nás, k těm všem všedním starostem a hledáme, jak by se daly vyřešit, jak bychom se s nimi mohli vypořádat. S Bohem nějak počítáme, ale víc než jeho dílo nás zaměstnává naše vlastní počínání. Hledáme spásu, hledáme spasitele. Ale nevíme přesně, co od něj očekávat. Když bych se vrátil v čase do prostředí synagogy, jistě tam nejeden z těch běžných účastníků sedí před Hospodinem, modlí se za příchod Mesiáše, děkuje za úžasná zaslíbení, ale přitom přemýšlí, že by pomohlo třeba takové snížení daní, možná i lepší práce. Také by se mohlo změnit prostředí kolem, chtělo by to omítnout dům, spravit studnu. Zkrátka nejspíš přemýšlel jako přemýšlíme dnes my. Také nás trápí tíha každého dne, podmínky, za kterých musíme existovat. Jsou těžké a tak je přirozené, že kdyby přišel Mesiáš, bude to poznat právě v této oblasti. Pomůže nám z krize, se kterou se snažíme zápasit, pomůže zlepšit životní úroveň, probudit jistou hrdost. Uprostřed takovýchto myšlenek ztrácí slova Písma své kouzlo. Stávají se pěkným čtením, ale nepodněcují k hledání toho, který je živý, který by do všeho toho dění mohl vstoupit a přinést nějaké řešení, nějaký posun. Proto před Ježíšem přichází Jan Křtitel, který volá k pokání, je hlasem budícím spící lidské nitro.

Dříve než se potkáte s Ježíšem, je třeba se obrátit, projít změnou svého smýšlení. I tak bychom

mohli vystoupení Janovo pojmout. Je to potřeba, aby člověk pochopil, že potřebuje právě takového Mesiáše, kterého poznává v Ježíši z Nazareta. Tedy takového, který nechá pohlédnout ke kořeni naší existence, nechá zhodnotit, co všechno nás dovede ke spokojenosti, k pokoji. Hledáme svůj pokoj v tomto světě, hledáme, jak uklidnit vlny, na kterých se houpeme. Přichází k nám Mesiáš, který má moc tyto vlny uklidnit, zajistit klidnou hladinu. Ovšem k překonání rozbouřených vln ukazuje člověku jinou cestu. Není to rozbouřené moře, které se stává nebezpečím, které je důvodem, že se náš život ocitá v ohrožení. Když Jan mluví o příchodu Ježíše, připomíná, že on udělá něco víc, než zatím všichni posluchači poznali. Když slyšeli Janova kázání, rozhodli se ponořit do vod Jordánu, aby symbolicky omyly hříchy ze svého života. Křest vodou je záležitost odstranění toho, co člověk sám na sobě vidí, co si na první pohled uvědomuje jako svůj problém. Ovšem problém není jen to, co si na první pohled uvědomujeme. Problém má i svůj kořen, má hlubší zakotvení. To už není vidět, často si ho člověk sám ani nedokáže uvědomit. Tím pádem s tím může i těžko něco dělat. Proto Ježíš nepřichází křtít vodou jako Jan, ale přichází s ohněm a Duchem.

Křest Duchem svatým není zrovna časté téma k rozhovoru. Často si řekneme, že je to vlastně obraz pro seslání Ducha svatého. Jenže ona to může být také určitá těžko podělitelná zkušenost, kterou člověk ve vztahu s Bohem prožije. Zkušenost, která má za následek, že se náhle něco změní, jakoby přepne kdesi v nitru a všechno se najednou odvíjí zcela jinak. Co ho znepokojovalo, to už nepůsobí neklid, protože cítí, že je zde mocná ruka, která jedná. Člověk se setkává s mocí Ducha a cítí, že je silnější než on sám. Proto přestává mít strach z mnoha věcí, které ho děsily. Ale také vidí, jak se může změnit ve svém jednání.

Očekáváme nějakého Mesiáše. Vždyť nám není dobře v tom, co se kolem nás děje. Vnější tlak nás nutí neustále myslet na to, co bude zítra, myslet na to, jak se v tom všem začínáme topit. Janovo volání nás z toho chce vytrhnout a upozornit, že svět se příliš nezmění, dokud nebudeme chtít, aby Bůh předně změnil nás. Možná, že když přijde Ježíš a naplní nás svým Duchem, tak zprvu nic nepoznáme. Budeme se cítit stejně jako včera, žádná změna. Když ale uslyšíme jeho slovo, zjistíme, že najednou nám není vzdálené, neztrácí se v oblaku starostí. Naopak, začínáme víc prožívat to, co se svým lidem koná Bůh, než, co s námi koná vládce tohoto světa.

Pane Ježíši, prosíme, naplň nás svým Duchem, abychom i uprostřed mnoha těchto zkoušek mohli vyznávat, že vše je ve tvé ruce. Posil nás, abychom tvé dílo neměli jen za krásný sen, ale za skutečnost, které se již nyní můžeme dotýkat.

Amen.

Neděle 4.prosince 2022

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 12:42 -
